

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ปัญหาของการวิจัยครั้งนี้ศึกษาวิธีการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก และวิธีการเสริมแรงต่างกัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และมีกิริยาความร่วมมือระหว่างการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลักและวิธีการเสริมแรงที่ต่างกันหรือไม่

แนวโน้มและกระแสการเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในอนาคตที่สำคัญๆ โดยสรุป ก็คือ จะต้องพัฒนามนุษย์ให้พร้อมที่จะแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถในการจัดการ มีความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2541 : 5)

เนื่องจากปัจจุบันภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างมากและรัฐบาลมีนโยบายเด่นชัดในการให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ โดยให้มีการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการสื่อสาร ในการดำเนินชีวิตในยุคไร้พรมแดน ซึ่งมีการติดต่อกันทั่วโลก และการที่จะพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษนั้น จำเป็นต้องพัฒนาครูและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ (สมโภชน์ พนาวาส , 2540 : คำนำ)

ปัจจุบันเป็นยุคสังคมข่าวสาร หรือที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์มีการรับส่งข่าวสารได้รับการพัฒนาไปไกลอย่างมาก มนุษย์ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ระยะเวลาไม่เป็นอุปสรรคเหมือนในอดีต ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นและสำคัญในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่ทั่วโลกใช้ในการสื่อสาร เป็นภาษาสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : คำนำ) สำหรับประเทศไทยนั้นภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากทุกวันนี้ มีสารสนเทศที่เป็นมวลมหาศาลเข้ามายังประเทศไทย ซึ่งสารสนเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 1) ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่คนไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของสังคมเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

ทักษะทางภาษาประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งสามารถแบ่งทักษะทั้ง 4 ออกมาตามลักษณะการสื่อสาร ได้เป็น 2 ภาค คือ ภาครับได้แก่ ทักษะการฟังและการอ่าน ซึ่งจัดเป็นการรับความรู้ ภาคแสดง ได้แก่ ทักษะพูดและเขียน ซึ่งเป็นวิธีการที่บุคคลต้องแสดงออก (พจนีย์ วิริยะสุนทรภาพร , 2530 : 1)

ทักษะ ทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน จะนำไปสู่ความเข้าใจภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระบวนการทักษะทางภาษาทั้งหมดนั้น ทักษะการฟัง จะเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานทางการเรียนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ พูด อ่าน และ เขียนต่อไป ส่วนความต้องการมากที่สุด คือ ฟังและพูด เมื่อพิจารณาการเรียนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นักเรียนส่วนใหญ่ฟังภาษาอังกฤษเกือบไม่รู้เรื่อง และ พูดภาษาอังกฤษได้น้อย หรือแทบไม่ได้เลย (สุโร พงษ์ทองเจริญ , 2526 : 7) พบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ในห้องเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยส่งเสริมความรู้ทางไวยากรณ์ และการอ่านมากกว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรปัจจุบันไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยยึดแนวปฏิบัติที่สำคัญอันก่อให้เกิดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 11) หลักสูตรและสื่อที่นำมาใช้ พยายามให้นักเรียนมีบทบาทมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมให้สนุกสนาน (กรองทอง โพลีทอง, 2532 : 2) ถึงแม้ว่าหลักสูตรจะมีการปรับปรุงให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาเสนอเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนให้ครูพิจารณาเลือกนำไปใช้ก็ตาม แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ ประสบความสำเร็จ ผู้เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาวิจารณ์ว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า (สิริ แหวนทอง, 2539 : 20)

ปัญหาที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่เป็นที่น่าพอใจสาเหตุที่สำคัญมากคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู นักเรียนและวิธีการสอนเพราะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง ดังที่ ฟินอคเชียโร และมิเคล (Finocchiaro, 1975 : 36 - 37 and Michael, 1967 : 404) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษจะมีผลต่อผู้เรียนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ ถ้าครูยึดวิธีสอนแบบเก่าก็จะทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำและนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำเป็นผลให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน

จากเดิมที่ไม่ค่อยมีผู้ศึกษา การจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและเป็นภาษาที่สอง และเล็งเห็นถึงความสำคัญมากนัก แต่ในปัจจุบันนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเชิงวิชาการ

3 ประการ ที่เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงนี้ คือ 1) การเรียนการสอนภาษาที่ให้ความสำคัญและเน้นความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนซึ่งขยายเพิ่มมากขึ้นในสหรัฐอเมริกา โดยเน้นการสอนภาษาเพื่อช่วยให้นักเรียน สามารถพูดตามสถานการณ์ได้ด้วยความสนใจและเอาใจใส่ต่อการมีส่วนร่วม การให้ความช่วยเหลือกัน ความเข้าใจ ความรู้สึกซึ่งกันและกันในการสนทนา ไม่ได้สอนเฉพาะเนื้อหาในตำราเท่านั้น 2) ความคิดเรื่องกลวิธีการสอนสนทนาแบบสร้างสรรค์ กำลังขยายตัวมากขึ้นทั่วโลกมีการตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการ และนำไปเป็นหัวข้อในการประชุมสัมมนามากขึ้น 3) นักวิชาการให้ความสนใจมากขึ้นในการวิเคราะห์หาความหมายที่แท้จริงว่า การสนทนา คืออะไร และในปัจจุบันนี้มีการศึกษาด้านภาษาศาสตร์และองค์ประกอบของภาษาอย่างลึกซึ้ง รวมถึงมีการวิเคราะห์ทางด้านภาษาด้วย ซึ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือเป็นภาษาที่สองได้เป็นอย่างมาก ในการที่จะทำให้นักเรียนเรียนรู้การสนทนาภาษาอังกฤษ (สมโภชน์ พนาवास , 2540 : คำนำ)

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย นั้น อารีย์ น้ำเพชร (2530) พบว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่ พ.ศ. 2463 – 2528 มีเนื้อหาและคำศัพท์ยากและมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักเรียน นักเรียนขาดความชำนาญในการใช้ทักษะต่างๆ เพราะมีโอกาสใช้นอกห้องเรียนน้อย ส่วนพรรณพิศ ภาณุมาศ (2538) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ร้อยละ 60.68 และผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ร้อยละ 39.32 ส่วน บุญล้อม ปานลักษณะ (2535) พบว่าครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร และ ศรชัย มุ่งไรสง (2536) พบว่าครูภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณเองมีความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ อัจฉรา นิยมภา (2538) พบว่า การสอนภาษาอังกฤษตามนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามโครงการทดลองสอนภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาอังกฤษโดยตรง รวมทั้งมีงานรับผิดชอบหลายด้าน และ นงนุช สีสันต์ (2539) พบว่า การสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษาครูผู้สอนไม่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญเพียงพอในการสอนภาษาอังกฤษ และการวิจัยของรังสิต เสียงราช (2527) ลำดวน ทองพรหม (2527) จรรยา มโนรส (2527) และ ไสภา บุตรนาถ (2527) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยทุกท่านได้ยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 3 ระดับ ของ ริเบคคา เอ็มวาเล็ด และ เรอเน เลส ดิลิค เป็นหลัก คือระบบถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ผลการวิจัยของทุกท่านพบว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 60 (พรชูลี อาชาวอรุณ , 2541 : 58 – 60)

สำหรับจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ปัจจุบัน เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งในชีวิตประจำวัน งานอาชีพ และการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ให้มีพัฒนาการในการอ่าน การฟัง เพื่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เมื่อจุดประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเปลี่ยนไป แบบเรียน ตลอดจนวิธีการเรียนการสอนก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร งานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2524 จากโรงเรียนสาธิตจุฬา ฝ่ายมัธยม เกี่ยวกับโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน พบว่า ในด้านการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการให้ความรู้ด้านกฎเกณฑ์การใช้ภาษาโดยการสอนการอ่าน และ อธิบายข้อความจากเอกสารที่แจกประกอบการสอน ซึ่งเป็นการสอนที่ดูเหมือนไม่ตอบสนองจุดประสงค์ของการเรียนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรในปัจจุบันที่เน้นให้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามกาลเทศะ ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมากเสนอให้เพิ่มเวลาและเนื้อหาในการสอนการฟังการพูด (วลิย์ พันธุ์มณี , 2540: 44 - 46)

การเรียนภาษาอังกฤษที่ทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาพูดจริงๆ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้สามารถไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทำให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ของการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ได้ โดยมีนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม ในบทเรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากขึ้น ในกระบวนการเรียนการสอน ผู้สอนใช้สื่อบ้าง มีการทำกิจกรรมเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งได้ผลดี การเรียนการสอนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมีหลายวิธีแต่ในการสอนภาษาอังกฤษครูจะต้องเลือกวิธีสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ลักษณะของการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อที่จะสนองความต้องการของนักเรียน ตลอดจนทำให้นักเรียนรู้สึกสนใจที่จะเรียน การปฏิรูปการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับทุกประเภท โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคต รวมทั้งให้หลักสูตรมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนชุมชน สังคม ประเทศชาติ และ การพัฒนาประชาคมโลก

เป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตร มีข้อสำคัญ 2 ข้อ คือ

1. มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ประสบการณ์ และมีความสุขในการเรียน สามารถปลูกฝังนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่หาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีเวลาให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับวัย

2. มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ และความสามารถที่พึงประสงค์ โดยเน้นการแสดงผลของนักเรียน และให้ผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอนในทุกระดับอย่างถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ , 2541 : 72) โดยมีมาตรการ ข้อหนึ่งคือ ปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสาระหลักสูตรในส่วนของการศึกษาพื้นฐาน ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างวิชาทักษะพื้นฐาน วิชาที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านจิตใจ สังคม สุขภาพอนามัย โดยให้ความสำคัญต่อวิชาพื้นฐานที่จำเป็นให้มากขึ้น เช่นวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมในวิชาพลศึกษา ดนตรี ศิลป์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ , 2541 : 72 – 73) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 , 2542 : 8)

คุณลักษณะการเรียนรู้ เช่น การเรียนเก่ง เรียนอ่อน เรียนเร็ว เรียนช้า ขึ้นอยู่กับการจัดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสม (วิชัย ดิสระ , 2535 : 33) ถ้าผู้สอนเลือกสรรเทคนิควิธี และ กิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและตัวผู้เรียนแล้ว บรรยากาศการเรียนก็จะเต็มไปด้วยความสนุกสนาน เข้าใจ ไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากเด็กทุกคนมีวิธีการเรียนต่างกัน การที่ครูสอนด้วยวิธีเดียวกันในเรื่องเดียวกัน อาจจะไม่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ในเด็กทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย (ธวัชชัย ชัยจิรชยาภูล , 2527 : 33)

การสอนแบบหนึ่งที่น่าสนใจและนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ คือ การสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก (Task – based Activities) โคม (Comb,1986 : อ้างถึงใน สมหวัง พันธะดี , 2541 : 78 – 79) พบว่า งานของครูมิใช่เป็นเพียงการตั้งข้อกำหนดแต่ต้องกระตุ้น ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้ร่วมคิด และเป็นเพื่อนกับเด็ก ในการจัดกิจกรรมที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษานั้น คีท จอห์นสัน (Johnson,1982 : 150) มีความเห็นว่าผู้เรียนควรได้รับการฝึกในรูปของการใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลัก กล่าวคือ ให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผล ได้ผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง กิจกรรมนี้เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกิจกรรมนั้นๆ จนได้ผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

เทลเลอร์ (Taylor, 1983 : 69 – 87) ได้เสนอให้ใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลัก เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับภาษาที่เรียนโดยตรง และทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่สมจริง ซึ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการใช้ภาษาที่สมจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่เฉพาะแต่ในเรื่องของการใช้ภาษาที่เหมาะสมเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ภาษาคล่องแคล่วในกระบวนการสื่อสารอีกด้วย

ลี (Lee, 1996 : 31 – 35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือวิธีใหม่ คือ วิธีการเรียนแบบ สัมพันธ์เนื้อหา โดยให้นักเรียนทำภาระงานกิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหาในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายใน 6 – 9 สัปดาห์ โดยนักเรียนจะต้องพัฒนาโครงการ การนำเสนอ และ พัฒนาทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มทักษะ ความเป็นผู้นำ โดยนักเรียนเลือกหัวข้อที่ศึกษา และนำไปศึกษาด้วยตนเอง หลังจากนั้นมารวมกลุ่มกับเพื่อน ที่ได้ศึกษาในหัวข้อเดียวกัน หลังจากนั้น นำความรู้ที่ได้กลับไปสอนในกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาเดิม ร่วมกัน วิเคราะห์ สังเคราะห์อีกครั้ง และครูรวบรวม สรุปความรู้ทั้งหมดกับกลุ่มใหญ่ด้วยกัน โดยการวัดและ ประเมินผลนั้น ให้นำหนักการมีส่วนร่วม 20 เปอร์เซ็นต์ การรายงาน การอภิปรายในกลุ่มหัวข้อเดียวกัน 30 เปอร์เซ็นต์ การวิเคราะห์การรายงาน 30 เปอร์เซ็นต์ และ การนำเสนอด้วยการพูดหรือรายงาน 20 เปอร์เซ็นต์ การศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุข สนุกสนานการเรียน ในการ ทำงานกลุ่ม และนักเรียนที่เรียนแบบกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหานั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

การสอนโดยกิจกรรมภาระงานเป็นหลักโดยใช้กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ มีกิจกรรมการเรียนแบบการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่ง ช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในการมอบ หมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม พัฒนาความสามารถในการเรียนเนื้อหาวิชาปฏิบัติงานที่มอบ- หมายให้สำเร็จทุกคน มีส่วนรับผิดชอบในงานที่ทำ จากงานวิจัยของ จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson ,1986 : 28 - 29) พบว่าถ้านักเรียนได้เรียนรู้โดยกระบวนการที่ฝึกให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน จะสามารถฝึกความอดทน และเข้าใจต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และตระหนักในคุณค่าของคนอื่น

ดอห์ตี และ พิกา (Doughly and Pica, 1986 : 305 – 325) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมภาระ งานเป็นหลัก ประเภทการหาข้อมูลที่ขาดหายไป โดยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีภาษาแม่ต่างกันและ เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก กิจกรรมคู่ และ กิจกรรมที่มีครูเป็น ศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมแบบกลุ่มเล็ก และกิจกรรมคู่ ทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ภาษาได้พอกัน

ดังนั้นกิจกรรมภาระงานเป็นหลักเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ภาษา อังกฤษของผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก โดยใช้กิจกรรมแบบ สัมพันธ์เนื้อหา ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแหล่งการเรียนรู้ร่วมกัน และวิธีการเสริมแรง ซึ่งวอลเบิร์ก (Walberge , 1984 : 329) สรุปไว้ว่าเป็นองค์ประกอบของการสอนที่มี ประสิทธิภาพมาก ว่าส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร และเพื่อจะเป็น แนวทางในการพัฒนาการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก
    - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก
    - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก
  2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมแรง
    - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมแรง
    - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมแรง
  3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
    - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
    - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
-
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก
    - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก
      - 1.1.1 ความหมายของการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก คำว่าภาระงาน นั้น วิลลิส (Willis, 2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน เป็นการกระทำภาระงานด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ ให้เป็นที่พึงพอใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบรูปภาพ 2 รูป และ หรือ ข้อความ เพื่อหาความแตกต่าง ตลอดจนการแก้ปัญหา ต่างๆ Jane Willis . 2000. Task – based Learning : What kind of Adventure? (ออนไลน์) สืบค้นได้จาก : <http://language.hyper.chubu.ac.jp/jalt/pub/tlt/98/jul/willis.html> [3 กันยายน 2543]
- ลอง (Long, 1990 : 13 อ้างถึงใน Galbonton and Gu, 1994 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่าภาระงานเป็นหลัก (task – based)ไว้ว่า เป็นกิจกรรมในโลกแห่งความเป็นจริง ที่ผู้เรียนกระทำในการเรียนภาษาที่สอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องทราบเพื่อที่จะนำเอาความรู้ที่เฉพาะเจาะจง ความรู้พื้นฐานทั่วไป และทักษะทางภาษา ไปใช้ตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
- นูแนน (Nunan , 1989 : 10) กล่าวถึงภาระงาน (Task) ว่า คืองานในชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนมีความเข้าใจร่วมกัน ใช้ภาษา ประยุกต์ใช้ภาษา หรือมีปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้ภาษาเป้าหมาย ผู้เรียนให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา นอกจากนี้ภาระงานควรมีความมีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีผลสัมฤทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง และมีความโดดเด่นที่จะใช้ในการสื่อสารได้

บรีน (Breen, 1987: 28 – 46) ให้ความหมายของภาระงานว่า คือ รูปแบบของการเรียนภาษาที่มีโครงสร้าง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะ มีเนื้อหาที่เหมาะสม มีขั้นตอนการทำงานที่ระบุไว้ชัดเจน และมีจุดมุ่งหมายโดยรวมเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ ภาระงานนั้นยังมีขั้นตอนการทำงานหลายรูปแบบคือทั้งที่ซับซ้อนไม่มาก ไปจนถึงที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น กิจกรรมการแก้ปัญหา สถานการณ์จำลอง และกิจกรรมการตัดสินใจ

จากความหมายของภาระงาน ดังกล่าวสรุปได้ว่า ภาระงาน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมให้เสร็จสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกิจกรรมนั้นมีการระบุขั้นตอนของการทำงานอย่างชัดเจน โดยผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมในลักษณะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้ภาษาเป้าหมายที่เน้นด้านความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา แบบฝึกของกิจกรรมมีหลายแบบ คือ มีทั้งไม่ซับซ้อน เช่น การทำตามคำสั่ง จนถึงแบบฝึกที่ซับซ้อน เช่น กิจกรรมการแก้ปัญหา สถานการณ์จำลอง ตลอดจนกิจกรรมการตัดสินใจ เป็นต้น

1.1.2 ความสำคัญของการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก

ริชาร์ดส์ และ คณะ (Richards et al., 1986 : 373) ให้ความเห็นว่า การใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลักต่างกันหลายชนิด จะทำให้การเรียนการสอนภาษามีลักษณะเป็นการสื่อสารมากขึ้น เพราะภาระงานที่ปฏิบัตินั้น จะเป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมสื่อสารในชั้นเรียนนั้นๆ นอกเหนือจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับตัวภาษาด้านอื่นๆ

สโตนท์ (Stone , 1991 : 79 – 90) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ประเภทที่ทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ต่อภาษาที่เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในห้องปฏิบัติการทางภาษา เช่น ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งจากแถบบันทึกเสียง สนทนาโต้ตอบกับแถบบันทึกเสียง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนดำเนินไปด้วยดี ผู้เรียนมีทักษะด้านการฟังและการพูดสูงขึ้น

พรานู (Prabbhu , 1979 : 136 - 139) ได้จัดทำโครงการสอนนักเรียนโดยใช้หลักสูตรการสอนที่ใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลัก นักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลองคือนักเรียนที่อาศัยทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย มีอายุระหว่าง 13 – 14 ปี และเคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลา 3 ปี บทเรียนที่ผู้วิจัยนำมาสอนนั้นประกอบด้วยกิจกรรม 1 กิจกรรมทุกบทเรียน ตัวอย่างกิจกรรมเสริมบทเรียน เช่น การอ่านแผนที่ การตีความจากตาราง การให้นักเรียนแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้น ครูเป็นเพียงผู้คอยอธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้นักเรียนอธิบายโดยอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในระยะเดือนแรกๆ โครงการสอนนี้ประสบปัญหา มาก เพราะมีนักเรียนจำนวนน้อยที่สามารถทำกิจกรรมได้ แต่ในระยะหลังโครงการสอนนี้เริ่มดีขึ้นเรื่อยๆ และในการประเมินผลโดยใช้การทดสอบในตอนท้ายของโครงการในปีแรก ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ จึงมีการดำเนินโครงการสอนโดยวิธีนี้ในปีต่อๆ มา

ซีเชคเดค (Cicekdag, 1995 : 56 – 64) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ประเภทข้อมูลที่ขาดหายไป และกิจกรรมการถามความคิดเห็น โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่สมจริง เช่น ให้ผู้เรียนเล่นเกมทางภาษา การแข่งขันกันตอบคำถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อให้ข้อมูลของตนสมบูรณ์ขึ้น ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน เพื่อพิจารณาและอภิปรายหัวข้อที่กำหนด ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษา และมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

บรัมฟิต (Brumfit, 1984 : 65) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ในลักษณะที่เป็นการสร้างสถานการณ์ปัญหาให้ผู้เรียนแก้ไข หรือหาข้อสรุปว่า การให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ ซึ่งบังคับให้ต้องใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมายและอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์จริง

บี พี เทเลอร์ (B.P. Taylor, 1983 : 179 - 191) ได้เสนอแนะ ให้ใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับภาษาที่เรียนโดยตรงและทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่สมจริง ซึ่งการที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการใช้ภาษาที่สมจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม และสามารถใช้ภาษาได้ในกระบวนการสื่อสารในโลกแห่งความเป็นจริงด้วย

นอกจากนี้ พิกา และคณะ (Pica et al., 1983 : 18) ได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมเป็นหลัก ว่ากิจกรรมดังกล่าวช่วยให้การสนทนาไปได้ดีที่สุด โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันหรือแข่งขันกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของแต่ละคน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบของภาษาเป้าหมายและกลวิธีในการสื่อสาร แนวความคิดดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ เอลลิส (Ellis, 1984 : 32) ซึ่งเชื่อว่ากิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีในการสื่อสาร เช่น กลวิธีในการถอดความ, การพูดอ้อมค้อม, การเลียนแบบท่าทาง, และการขอความช่วยเหลือจากคู่สนทนา กลวิธีดังกล่าวนี้ ผู้เรียนใช้เมื่อไม่อาจเข้าใจภาษาเป้าหมาย หรือเพื่อต้องการมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาที่เหนือกว่าความสามารถที่แท้จริงที่ตนมีอยู่ การที่ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับประสบการณ์ทางภาษาดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

1.1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก

การจัดการเรียนการสอนแบบใช้กิจกรรมภาระงานเป็นหลักมีทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีแนวคิดสนับสนุน ดังนี้ นักจิตวิทยาคนสำคัญของกลุ่ม คือ เจอโรม เอส. บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) ซึ่งให้ความสนใจอย่างมากกับการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้โดยการค้นพบ ในการจัดการเรียนการสอนแบบการค้นพบ

(Discovery) นั้นการจัดการเรียนการสอน ถ้าครูช่วยให้ผู้เรียนมองเห็น โครงสร้าง (Structure) ของสิ่งที่เรียน คือการเรียนรู้ด้วยการกระทำ มีประสบการณ์ตรงจากการจับต้อง สัมผัส (Enactive Mode of Learning) ส่วนการเรียนรู้โดยการใช้ภาพหรือวาดภาพในใจ (Iconic Mode of Learning) การเรียนรู้โดยใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Mode of Learning) เป็นการเรียนรู้โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อ จากการฟัง การอ่าน จะช่วยให้จำสิ่งที่เรียนได้ดี สามารถทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งจะนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อีกมากมาย ครูควรตั้งประเด็นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งอาจจะเป็นการค้นคว้าตามลำพังหรือเป็นกลุ่ม ซึ่งการให้เด็กค้นคว้าหาคำตอบนั้นไม่เพียงจะฝึกเขาให้มีทักษะในการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่จะเป็นการช่วยให้เกิดความมั่นใจในความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะทำให้เขาเป็นนักแก้ปัญหาต่อไปในอนาคต (Good and Brophy, 1990 :190 – 198) ส่วนการสอนให้เกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การค้นพบที่ไม่มีกำหนดโครงสร้าง และการค้นพบที่มีการแนะ ซึ่งหมายถึงการสอนที่ครูจัดวัตถุประสงค์ของหัวข้อที่จะให้นักเรียนเรียนรู้ และจัดสรรหาข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยให้นักเรียนค้นพบพร้อมกับการใช้คำถาม ตามนักเรียน เบย์และผู้ร่วมงาน (Bay et al., 1992, อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541 : 296 – 297) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการค้นพบทั้ง 2 ประเภท ผลของการวิจัยพบว่า การค้นพบที่ไม่มีกำหนดโครงสร้าง มักจะไม่ช่วยนักเรียนให้เกิดความรู้การเรียนรู้ตามความคาดหวังของครูหรือบรรลุดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนที่ตั้งไว้ นักเรียนมักจะมี ความคับข้องใจ เพราะไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร สำหรับการสอนนักเรียนโดยการค้นพบที่มีการแนะ เป็นการสอนที่ได้ผลดีกว่าการสอนที่ครูใช้โดยทั่วไป คือ ครูเป็นศูนย์กลางถึง 4 เท่า นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการสอนโดยการค้นพบที่มีการแนะ ยังมีผลดี คือ นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนดี และ เพิ่มทักษะในการคิด ของนักเรียน และกลวิธีในการสอนด้วยการค้นพบตามแนวคิดของบรูเนอร์นั้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีประสบการณ์ด้วยตนเอง และเนื่องจากผู้เรียนนั้นจะต้องทำภาระงานทั้งแบบคู่ และ กลุ่มย่อย เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) ได้สรุปแนวคิดที่สำคัญไว้ในทฤษฎีสถานา (Field Theory) มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

- 1) พฤติกรรมของบุคคลมาจากการมีความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
- 2) โครงสร้างของกลุ่ม จะเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะต่างกัน
- 3) การรวมแต่ละครั้ง จะต้องมียุติสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มในรูปการกระทำ ความรู้สึก และ ความคิด
- 4) องค์ประกอบต่างๆ ในข้อ 3 จะทำให้เกิดโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่ง แต่ละครั้งมีความแตกต่างกันตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม
- 5) สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ทำให้เกิดแรงผลักดันของกลุ่ม และส่งผลให้การทำงานเป็นไปด้วยดี

1.1.4 ประเภทของกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก

พิกา และคณะ (Pica et. al, 1993 : 19 – 20) ได้กล่าวถึงกิจกรรมภาระงานเป็นหลักว่ามี

5 ประเภท ได้แก่

1) กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา (Jigsaw Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนคนที่ 1 และผู้เรียนคนที่ 2 ต่างมีส่วนของข้อมูลที่สมบูรณ์อยู่ที่ 2 คน และ ผู้เรียนทั้ง 2 คนนี้จะต้องทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อนำข้อมูลทั้ง 2 นั้นมารวมกันให้เกิดเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์เพียง 1 เรื่อง ขณะทำกิจกรรมนั้น ผู้เรียนทั้ง 2 คน เป็นทั้งผู้ขอข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ในขณะเดียวกันดังนั้นจึงเรียกกิจกรรมการสื่อสารในกิจกรรมนี้ว่ากิจกรรมสื่อสาร 2 ทาง ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้มักเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากกัน และเพื่อแก้ปัญหา หรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวต่างๆ

2) กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนคนที่ 1 และคนที่ 2 ต่างมีส่วนของข้อมูลที่เหมือนกัน แต่มีบางส่วนของข้อมูลที่ขาดหายไป ดังนั้นผู้เรียนต่างต้องทำงานร่วมกัน ขณะทำงานร่วมกันนั้นผู้เรียนคนหนึ่งจะเป็นผู้ขอข้อมูล ในขณะที่ผู้เรียนอีกคนหนึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล และจะสลับบทบาทกันอีกครั้งเพื่อ แต่ละคนจะได้มีข้อมูลที่สมบูรณ์เพียง 1 อย่าง การสื่อสารชนิดนี้ เรียกว่า การสื่อสารทางเดียว ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น การให้ผู้เรียนทำตามคำบอกคำสั่ง หรืออาจฟังข้อความแล้ววาดภาพ

3) กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem – Solving Task) คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้รับมอบหมาย ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหานั้นจะได้เพียงอย่างเดียวตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น ให้ผู้เรียนหาความแตกต่างจากรูปภาพ โดยผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปว่าข้อแตกต่างเหล่านั้นมีอะไรบ้าง

4) กิจกรรมการตัดสินใจ (Decision – making Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่มีผู้กำหนดไว้ให้ ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ ให้ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสม เช่น อาหารชนิดใด มีประโยชน์สำหรับสมองมากที่สุด หรือ การตัดสินใจคัดเลือกคนเข้าทำงาน

5) กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion Exchange Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มักเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนอภิปรายในหัวข้อที่มักก่อให้เกิดการโต้เถียงกันอย่างมาก ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ เป็นต้น

กิจกรรมการแก้ปัญหา กิจกรรมการตัดสินใจ และ กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจเป็นลักษณะการสื่อสาร 2 ทาง คือ ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ขอข้อมูลและให้ข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลตลอดจนความคิดเห็นระหว่างกัน หรืออาจมีลักษณะเป็นการทำงานตามลำพังโดยใช้ข้อมูลที่มียู่เพื่อแก้ปัญหา หรือ

การตัดสินใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

แคนดลิน (Candlin, 1987 : 15-16) ได้แบ่งกิจกรรมเน้นภาระงานเป็นหลัก ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเรื่องของภาษา โดยเน้นการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนข้อมูลที่นำมาใช้ในการเรียน

1) กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูล ขณะดำเนินกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ประเภท

1.1 ข้อมูลหรือความคิดที่ได้จากผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มหลังทำกิจกรรม

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการที่ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันตัดสินใจ

1.3 ข้อมูลที่ได้จากการที่ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่ม นำข้อมูลของตนมารวมกัน ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.4 ข้อมูลที่ได้จากการที่ผู้เรียนแต่ละคนค้นพบ จากการแก้ปัญหาในส่วนของตน แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มารวมกัน ทำให้ได้ผลลัพธ์อีกรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างกันออกไป

2) กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนทำการวิจัยและทดลอง กิจกรรมประเภทนี้เป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อน เน้นฝึกให้ผู้เรียนตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา วางแผนการแก้ปัญหา วิเคราะห์ และประเมินผล ตลอดจนการนำเสนอผลงาน

3) กิจกรรมที่เน้นกลวิธีในการเรียนภาษาของผู้เรียน โดยการเน้นการที่ผู้เรียนรับรู้ปัญหา การเลือกรูปแบบในการแก้ปัญหา การสรุปอ้างอิง การตัดสินใจปัญหา ตลอดจนวิธีการที่ผู้เรียนนำเสนอผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้

1.1.5 องค์ประกอบของกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก

แคนดลิน (Candlin, 1987 : 10-12) ได้จำแนกองค์ประกอบของภาระงานที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) ตัวบ่อน คือ ข้อมูลที่ใช้ในการทำกิจกรรมซึ่งอาจเป็นข้อมูลทั่วไปจากสื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ หรืออาจเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน

2) บทบาท คือ การกำหนดบทบาทของผู้เรียนแต่ละคนว่าจะต้องปฏิบัติต่อกันอย่างไรขณะทำกิจกรรม

3) สภาพการณ์ คือ กำหนดการในห้องเรียนให้เป็นสถานที่ต่างๆ ตามหน้าที่ทางภาษาที่ระบุไว้ ขณะทำกิจกรรม ซึ่งการระบุดังกล่าวนี้จะเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมในชั้นเรียนเข้ากับสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน

4) การดำเนินกิจกรรม คือการระบุขั้นตอนว่าผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมอย่างไร ให้บรรลุผลสำเร็จ

5) ผลลัพธ์ คือ การระบุว่าหลังจากปฏิบัติงานนั้นลุล่วงแล้วไปแล้ว มีผลลัพธ์ได้ทางเดียว หรือ อาจมีหลายทางก็ได้ ขึ้นอยู่กับกับการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหาของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

6) ผลสะท้อนกลับ คือ การประเมินค่าของงานที่ปฏิบัติว่าสามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนกับสถานการณ์จริงได้ดีหรือไม่

พิดา และคณะ (Pica et al. , 1993 : 11 -17)กล่าวถึงองค์ประกอบของกิจกรรมภาระงานเป็นหลักไว้ว่า มี 2 ส่วน คือ จุดมุ่งหมาย ของภาระงานหรือกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

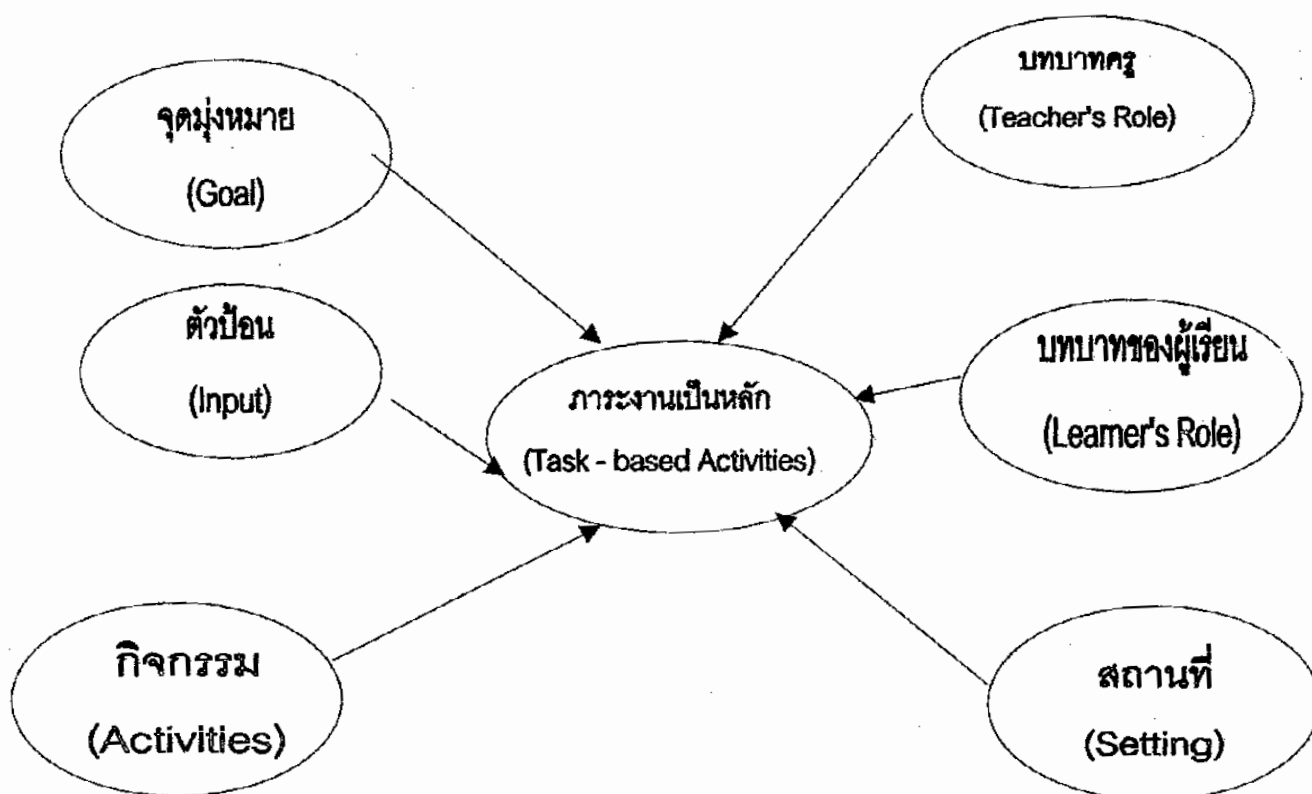
1) จุดมุ่งหมาย ของภาระงานเป็นหลัก คือ การระบุว่าผู้เรียนร่วมกันทำงาน เป็นกลุ่มหรือทำงานเดี่ยว เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของภาระงานที่ปฏิบัตินั้นๆ

2) งานหรือกิจกรรม แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 งานที่ระบุมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ว่าผู้เรียนจะเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือเป็นผู้ขอข้อมูล ขณะร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้น

2.2 งานที่ระบุว่าผู้เรียนจำเป็นต้องมีหรือไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน งานบางชนิด ผู้เรียนจำเป็นต้องเป็นทั้งผู้ขอและผู้ให้ข้อมูล งานประเภทนี้ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและต่อภาษาค่อนข้างมาก เพราะเกิดการสื่อสารสองทาง งานบางชนิดผู้เรียนเป็นผู้ขอข้อมูล และอีกคนหนึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล งานชนิดนี้ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและต่อภาษาค่อนข้างน้อย เพราะเกิดการสื่อสารเพียงทางเดียว

นูแนน (Nunan ,1989 :10 -11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของภาระงานเป็นหลัก

จากภาพประกอบดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ประกอบด้วย

1) จุดมุ่งหมาย คือการบอกขอบเขตของภาระงานนั้น ว่าต้องการให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายใด ในการทำภาระงานนั้นๆ เช่น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน หรือ การพูด

2) ตัวป้อน คือข้อมูลที่มีลักษณะสมจริง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการทำภาระงานนั้น ซึ่งอาจจะอยู่ใน รูปของข้อความจากหนังสือพิมพ์ รูปถ่าย จุดหมาย ภาพวาด ตารางเวลาต่างๆ แผนที่ หรือ โฆษณาจาก หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3) กิจกรรม คือการระบุถึงวิธีการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียน ที่มีต่อตัวป้อน ในกิจกรรม นั้นๆ กิจกรรมดังกล่าวควรเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษาในลักษณะที่สมจริง เหมือนอยู่ใน สถานการณ์จริง การจัดกิจกรรม ควรอยู่ในลักษณะที่กำหนดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยการที่ผู้เรียน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ร่วมกันแก้ปัญหาให้กิจกรรมกลุ่มลุล่วงไป

4) บทบาทของครู คือ การระบุว่าขณะทำภาระงาน กิจกรรมนั้นครูมีบทบาทอย่างไร เช่น ครูอาจเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้ร่วมกิจกรรม หรืออาจเป็นผู้สังเกตการณ์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Counselor)

5) บทบาทของผู้เรียน คือ ระบุว่า ขณะดำเนินกิจกรรมนั้นผู้เรียนมีบทบาทอย่างไร เช่น ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมการสนทนา เป็นผู้ฟัง เป็นต้น

6) สถานที่ คือ การจัดสภาพการณ์ในห้องเรียนให้เป็นสถานที่ต่างๆ ตามหน้าที่ทางภาษา เช่น ภัตตาคาร ในศูนย์การค้า เป็นต้น

นุแนน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบสำคัญเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้สอนใช้เป็นหลักเกณฑ์เลือก ปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลง และสร้างกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการใช้ภาษา ในสภาพการณ์ที่สมจริง

สกีเฮิน (Skehen ,1996 : 38 – 62) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ ของกิจกรรมภาระงาน เป็นหลัก ไว้ดังนี้

1) ขั้นก่อนภาระงาน (Pro-task)

ครู : แสดงหรือทำภาระงาน กิจกรรม เป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู

นักเรียน : สังเกตภาระงานที่คล้ายคลึงกัน วางแผนทางด้านภาษา และ การเรียนรู้

2) ขั้นระหว่างภาระงาน (During – task)

ครู : ย้ำนักเรียนในเรื่อง ความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ในการทำภาระงานให้มีความสมดุลกัน

นักเรียน : ทำภาระงาน

3) ขั้นหลังภาระงาน (Post – task)

ครู : เน้นรูปแบบที่น่าสนใจ สนับสนุนการทำภาระงานโดยการให้คำวิจารณ์ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการทำงาน

นักเรียน : ทำภาระงานซ้ำในห้องเรียน และ และดูผลลัพธ์ของตนผ่านวิดีโอเพื่อการวิเคราะห์

: ทำภาระงานที่คล้ายคลึงกันอีก เพื่อฝึกให้เกิดความคล่องแคล่ว ถูกต้อง ในภาระงาน

กล่าวโดยสรุปว่า องค์ประกอบของกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของ ภาระงานที่ระบุว่า ภาระงานที่ต้องปฏิบัตินั้นต้องการให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหน้าที่ทางภาษาอย่าง ใดอย่างหนึ่ง ในการทำภาระงานนั้นผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ภาษา โดยใช้ตัวป้อนที่สมจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในภาระงานที่ปฏิบัติ นั้น กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ที่อาจเกิดขึ้นจริงได้ใน สถานการณ์จริง ทั้งนี้ภาระงานจะมีขั้นตอนระบุการดำเนินการภาระงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์อย่างใด อย่างหนึ่ง ขณะเดียวกันภาระงานนั้น ก็มีการกำหนดบทบาทของครู และ นักเรียนว่าจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ในลักษณะใด

1.1.6 หลักการในการจัดการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก

วิลลิส (Willis, 2000) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมภาระงาน (Components of Task based – Activities Framework) เป็นหลักไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นก่อนภาระงาน (Pre – task) เป็นขั้นตอนที่แนะนำไปยังหัวข้อและภาระงาน

1.1) ครู สํารวจหัวข้อในชั้นเรียน และชี้ประเด็นสำคัญของคำและวลีที่เป็นประโยชน์ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการสอนแบบกิจกรรมภาระงานเป็นหลัก และ เตรียมหัวข้อให้เป็นตัวอย่าง

1.2) นักเรียน พังคำอธิบาย และทำกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับที่ครูยกตัวอย่างและอ่าน ส่วนของเนื้อหาเพื่อจะนำไปทำกิจกรรม

2) ขั้นระหว่างกิจกรรมภาระงาน (Task Cycle)

2.1) ภาระงาน (Task)

2.1.1) นักเรียนทำกิจกรรม เป็นรายคู่หรือกลุ่มย่อย

2.1.2) ครู ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงอยู่ห่างๆ คอยสนับสนุนความพยายาม ในการติดต่อสื่อสารของนักเรียน โดยไม่ต้องแก้ไขความบกพร่องระหว่างทำกิจกรรมให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระในการทำกิจกรรมภาระงาน ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ก็ไม่ต้องให้ความสนใจมากนัก

2.2) การรายงาน (Report)

2.2.1) นักเรียนรายงานให้กับทั้งชั้น ด้วยการพูดหรือการเขียนโดย อธิบายว่านักเรียนทำกิจกรรมอย่างไร สิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจและค้นพบ เพราะขั้นตอนการรายงานในที่สาธารณะ คือในชั้นเรียนนั้นนักเรียนจะได้รายงานอย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

2.2.2) ครูเป็นผู้ที่ให้ความแนะนำด้านภาษาการรายงาน นักเรียนบางกลุ่มนั้น ได้นำเสนอรายงานในชั้นเรียน หรือแลกเปลี่ยนการเขียนรายงาน และ เปรียบเทียบผลลัพธ์ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนก็ได้ยินการรายงานการทำกิจกรรมของกลุ่มอื่นที่มีความคล้ายคลึงกัน และ ทราบว่ากลุ่มหรือคนอื่น มีวิธีการทำกิจกรรมอย่างไร หรือ การอ่านรายงานเนื้อหาที่กลุ่มหรือคนอื่นเขียน ในหัวข้อของภาระงานที่ได้ทำไป ครูทำหน้าที่เป็นประธาน และ ให้ความเห็นในเนื้อหาของรายงาน

3) จุดประเด็นของภาษา

3.1) การวิเคราะห์ นักเรียนสำรวจและต่อมา อภิปรายร่วมกันในหัวข้อที่กำหนดให้ใน ใบงาน นักเรียนสามารถจะเรียนรู้ คำ วลี รูปแบบประโยค ของคำศัพท์ต่างๆ ในบทเรียน

3.2) การฝึกปฏิบัติ ครูเป็นผู้นำการฝึกปฏิบัติ คำ วลี และ รูปแบบประโยค ใหม่ ที่มีขึ้นในข้อมูลที่เรียนไป การกระทำนี้สามารถทำได้ 2 วิธี คือ ทำระหว่างการทำที่นักเรียนวิเคราะห์ หรือ ทำหลังจากที่นักเรียนได้วิเคราะห์แล้ว หลังเรียนแล้ว ผู้รับการทดลองจะต้องทำกิจกรรมภาระงาน

โดยครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น Jane Willis. 2000. Task – based Learning : What kind of Adventure? (ออนไลน์) สืบค้นได้จาก: <http://language.hyper.chubu.ac.jp/jait/pub/tlt/98/jul/willis.html>

[3 กันยายน 2543]

จอห์นสัน (Johnson , 1982 : 163 –172) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมภาระงานเป็นหลักไว้

5 ประการ คือ

1) หลักการถ่ายโอนข้อมูล คือ การถ่ายทอดสิ่งที่น่าสนใจที่ผู้เรียนได้จากการอ่าน การฟัง แล้วนำไปบอกผู้อื่น เป็นการถ่ายโอนข้อมูล เช่น การถ่ายโอนจากทักษะอ่านไปสู่ทักษะเขียน ตัวอย่าง เช่น การให้ผู้เรียนอ่านโฆษณาจดหมายสมัครงานของบุคคลหนึ่ง แล้ว นำข้อมูลในจดหมายนั้นมากรอกในใบสมัครงาน หรือนำข้อมูลจากใบสมัครงานมาเขียนในรูปของจดหมายสมัครงาน ตัวอย่างการถ่ายโอนจากทักษะฟังไปสู่ทักษะเขียน เช่น การฟังบทสนทนาระหว่างเลขานุการกับผู้สมัครงาน แล้วนำมากรอกแบบฟอร์ม หรือเขียนจดหมายสมัครงาน นอกจากนี้อาจเป็นการอ่านแผนที่ แล้วเขียนบรรยาย หรืออ่านข้อความแล้วเขียนแผนภูมิหรือกราฟ การที่ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนข้อมูลได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเข้าใจเนื้อหาของข้อมูลและสามารถที่จะสื่อข้อมูลเหล่านั้นออกมาได้

2) หลักการหาข้อมูลที่ขาดหายไป คือ การที่ผู้เรียนได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และต้องอาศัยข้อมูลจากอีกฝ่ายหนึ่ง ก่อนตัดสินใจว่าตนจะพูดหรือเขียนอะไร หลักการนี้เหมาะสำหรับสอนทักษะพูด เพราะทำให้เกิดการสื่อสารที่สมจริง คือผู้เรียนต่างไม่รู้ว่าคุณสนทนาของตนจะพูดอะไร ดังนั้นเมื่อคู่สนทนาเริ่มบทสนทนา ผู้เรียนจำเป็นต้องหาคำตอบ เพื่อให้การสนทนานั้นดำเนินการต่อไป

3) หลักการสัมพันธ์เนื้อหาเป็นภาระงานที่มีลักษณะเป็นลูกโซ่เช่นครูอาจให้นักเรียนคนที่ 1 เริ่มอ่านจดหมายสมัครงาน แล้วกรอกข้อมูลส่วนหนึ่งของใบสมัครงาน หลังจากนั้นครูจึงให้นักเรียนคนที่ 2 อ่านจดหมายสมัครงานฉบับเดียวกัน แล้วกรอกข้อมูลอีกส่วนหนึ่งในใบสมัครงานนั้น นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมเช่นนี้ต่อๆ กันไปเป็นลูกโซ่ เพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์ที่สุด

4) หลักการจัดกิจกรรมแบบพึ่งพาอาศัยกัน กล่าวคือ ภาระงานที่ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำนั้นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่นครูให้นักเรียนคนที่ 1 กรอกใบสมัครงาน แล้วให้นักเรียนคนที่ 2 นำใบสมัครงานนั้นมาเขียนเป็นจดหมายสมัครงาน นักเรียนคนที่ 2 จะเขียนจดหมายได้ต้องให้นักเรียนคนที่ 1 กรอกใบสมัครให้สมบูรณ์ก่อน ขณะทำภาระงานนี้ นักเรียนแต่ละคนจำเป็นต้องทำภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด เพื่อที่ว่านักเรียนคนอื่น ๆ จะได้นำข้อมูลที่ถูกต้องนั้นไปทำภาระงานของตนเองต่อไป

5) หลักการตรวจสอบเนื้อหา คือ การตรวจสอบเนื้อหาว่าภาระงานต่างๆ ที่ครูให้นักเรียนทำนั้น นักเรียนสามารถเข้าใจข้อมูลนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง จากนั้นก็จะสามารถส่งทอดข้อมูลได้อย่างถูกต้อง หากนักเรียนไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต้องพิจารณาตรวจสอบในเรื่องของความถูกต้อง

ทางไวยากรณ์เพราะบางครั้งการที่นักเรียนไม่สามารถสื่อสารกันได้นั้น อาจเป็นความผิดพลาดด้านไวยากรณ์

อีเลียต แอรอนสัน (Elliot Aronson) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมแบบภาระงานเป็นหลักแบบสัมพันธ์เนื้อหา (Jigsaw) นั้น เริ่มพัฒนาขึ้นครั้งแรกในช่วงปี ค.ศ. 1970 โดยอีเลียต แอรอนสัน (Elliot Aronson) โดยใช้กับนักศึกษาของเขาที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย

แอรอนสัน (Aronson, 2000) ได้เสนอแนวคิดในการสอนด้วยกิจกรรมภาระงานแบบสัมพันธ์เนื้อหา (Jigsaw) ไว้ดังนี้

- 1) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ประมาณกลุ่มละ 5 – 6 คน ในแต่ละกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหา โดย คณะ และ ความสามารถ
- 2) แต่งตั้งนักเรียนในกลุ่มที่มีวุฒิภาวะสูงสุด เป็นผู้นำกลุ่ม
- 3) แบ่งบทเรียนออกเป็น 5 – 6 ส่วนย่อย ในคานั้น ๆ
- 4) มอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคน ให้เรียนรู้ 1 ส่วนย่อย ครูต้องแน่ใจว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ส่วนย่อย ตรงกับที่ครูได้มอบหมายให้
- 5) ให้เวลากับนักเรียนในการอ่านในส่วนย่อยที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อย 2 ครั้ง และ ให้ทำความเข้าใจกับส่วนย่อยที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่จำเป็นต้องท่องจำส่วนนั้น
- 6) ให้จัดกลุ่ม "ผู้เชี่ยวชาญ" ชั่วคราวขึ้น โดย ให้มีนักเรียน 1 คนจากแต่ละกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหา ร่วมกันกับนักเรียนจากกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหากลุ่มอื่น และให้นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้ อภิปราย ประเด็นสำคัญของส่วนย่อย เพื่อเตรียมที่จะนำเสนอให้กับกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาของตนเอง
- 7) นักเรียนแต่ละคนกลับมายังกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาของตนเอง
- 8) นักเรียนแต่ละคนนำเสนอส่วนย่อย ของตนเองต่อกลุ่ม และให้สมาชิกภายในกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาถามคำถาม และ นักเรียนตอบให้กระจ่าง
- 9) นักเรียนทุกกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหา ทำเช่นเดียวกันกับ ข้อ 8 หากมีข้อขัดข้องระหว่างกรนำเสนอ ให้ผู้นำกลุ่มเป็นผู้สรุป
- 10) หลังจากจบแต่ละตอน ของภาระงาน ควรมีการทดสอบความเข้าใจ โดยการให้ตอบคำถามในภาระงาน

สำหรับนักเรียนที่เรียนช้า นั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะเป็นประโยชน์มากเพราะนักเรียนกลุ่มนี้จะได้นำความคิดจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาประมวลกับความรู้ของตนเอง และ หากนักเรียนที่เรียนดีหรือเรียนเร็ว การที่ได้เป็นผู้สอนในกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาของตนเอง ก็จะทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่เบื่อและ พัฒนาทักษะการสอนผู้อื่น ประโยชน์จากการสอนแบบสัมพันธ์เนื้อหา คือ ครูส่วนใหญ่พบว่านักเรียนแบบสัมพันธ์เนื้อหานี้เก่งกว่า

ต่อการเกิดการเรียนรู้ , พัฒนาแรงจูงใจของผู้เรียน, เพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างสนุกสนานให้กับผู้เรียน ,ครูส่วนใหญ่มีความสุขกับการสอน , นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสาร , ทักษะทางสังคม , การมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม , ส่งเสริมความร่วมมือกัน , นักเรียนทราบว่าทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญในการเรียนรู้ในแต่ละคาบนั้น ทุกคนมีความสำคัญ, นักเรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้ใช้ในการแก้ปัญหาในโลกแห่งความจริงได้ Elliot , Aronson . 2000. Jigsaw 10 Easy Steps . (ออนไลน์) สืบค้นได้จาก : <http://www.google.com> [9 พฤศจิกายน 2543]

สลาวิน (Slavin ,1985 : 88) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า กิจกรรมในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างกัน เป้าหมายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ ศึกษาสิ่งที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งเตรียมการนำเสนอความรู้ให้กับกลุ่มเดิมของตนแล้ว ควรมีการอภิปรายทั้งห้องเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนในชั้นเรียนได้เกิดการเรียนรู้สมบูรณ์ครบถ้วน

ส่วนแนวคิดการสอนแบบสัมพันธ์เนื้อหาของ แอรอนสันท์และคนอื่น ๆ (Aronson, et. al , 1978 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนแบบสัมพันธ์กับเนื้อหา เป็นการแบ่งปัญหาออกเป็นส่วนๆ โดย 1 ส่วน นั้น สำหรับสมาชิกแต่ละกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนต้องทำในส่วนของตนเองให้สมบูรณ์ และ ให้นักเรียนที่ได้รับมอบหมายในแต่ละส่วนที่เหมือนกันมาร่วมกันคิด โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนนั้นมีความชำนาญในเนื้อหาที่ตนเองได้รับมอบหมาย และ พัฒนาทักษะการสอนในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ให้กับเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม

ส่วนโครงสร้างการเรียนแบบสัมพันธ์เนื้อหานั้น ตามแนวคิดของ มิลลิส และ แคทเทล (Millis and Cattell, 1998 : 66 - 69) มีโครงสร้างดังต่อไปนี้ คือ

1) แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่ม ก ประกอบด้วย	1ก	2ก	3ก	4ก
กลุ่ม ข ประกอบด้วย	1ข	2ข	3ข	4ข
กลุ่ม ค ประกอบด้วย	1ค	2ค	3ค	4ค
กลุ่ม ง ประกอบด้วย	1ง	2ง	3ง	4ง

2) นักเรียนทั้งหมดที่เป็นหมายเลข 1 จากทุกกลุ่มจะได้รับการงานเหมือนกัน นักเรียนหมายเลข 2 จากทุกกลุ่มจะได้รับการงานเหมือนกัน และนักเรียนหมายเลข 3 และ 4 ก็เช่นเดียวกัน

3) จัดกลุ่มชั่วคราวขึ้น ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 ประกอบด้วย สมาชิก 1ก 1ข 1ค และ 1ง ส่วนกลุ่ม 2 - 4 ก็ทำเช่นเดียวกันเพื่อศึกษาในหัวข้อนั้นๆ ให้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นก็ให้สมาชิกที่มารวมกลุ่มกัน กลับไปยังกลุ่มของตนเอง เพื่อสอนในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายและเชี่ยวชาญ ให้กับกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาของตน

4.) ขั้นตอนสุดท้ายที่จะสามารถประเมินผลก็คือ นักเรียนทั้งหมดสามารถทำภาระงานที่ครูมอบหมายให้สำเร็จ อาจจะเป็นการเขียนตอบคำถาม หรือ ทำงานที่ครูมอบให้ในภาระงานเสร็จสิ้น

แนวคิดการสอนแบบสัมพันธ์เนื้อหาของคลาร์ก (Clark , 1994 : 48 - 51) ประกอบด้วย

4 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นการแนะนำ ครูแนะนำหัวข้อทั้งหมดให้กับนักเรียนทั้งชั้น

2) นักเรียนทำภาระงานเป็นคู่ หรือ กลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน หลังจากนั้นแต่ละคนที่มีภาระงานในหัวข้อย่อยที่เหมือนกัน รวมกลุ่มด้วยกันเพื่อศึกษาและอภิปรายงานได้รับมอบหมาย

3) นักเรียนกลับมายังกลุ่มสัมพันธ์เนื้อหาของตนเอง และ สอนเนื้อหาที่ได้อภิปรายร่วมกัน

4) นักเรียนบูรณาการความรู้ที่ได้เข้าด้วยกัน โดยมีครูคอยเป็นผู้ดูแลและอาจช่วยสรุปให้การสอนโดยกิจกรรมภาระงานเป็นหลักโดยใช้กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่ง ช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในการมอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม พัฒนาความสามารถในการเรียนเนื้อหาวิชาปฏิบัติงานที่มอบหมายให้สำเร็จทุกคน มีส่วนรับผิดชอบในงานที่ทำ และจากงานวิจัยของ จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson ,1996 :186) พบว่าถ้านักเรียนได้เรียนรู้โดยกระบวนการที่ฝึกให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน จะสามารถฝึกความอดทน และเข้าใจต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และตระหนักในคุณค่าของคนอื่น

เนื่องจากกิจกรรมแบบสัมพันธ์เนื้อหาเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคหนึ่ง ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงในการจัดการให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ จอห์นสัน และ จอห์นสัน (Johnson & Johnson , 1994 : 89) ได้กล่าวถึงในการจัดการให้นักเรียนได้เรียนรู้ก็คือ

1) การจัดกลุ่มที่มีสมาชิกอย่างหลากหลาย (Heterogeneous) โดยเชื่อว่ากลุ่มที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ กลุ่มที่มีสมาชิกแตกต่างกันในด้านภูมิหลัง ทักษะการทำงาน เพศและลักษณะทางกายภาพ ซึ่งเป็นการเลียนแบบชีวิตจริงที่คนที่ต้องประสบกับบุคคลหลายประเภท ดังนั้นการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มจึงทำโดยการสุ่ม หรือการเลือกโดยครู เพื่อให้มั่นใจว่าแต่ละกลุ่มมีความหลากหลายจริง และ หลีกเลี่ยงการจัดกลุ่มโดยเพียงแต่ให้คนที่นั่งใกล้ๆ กันมารวมกลุ่มกัน

2) การผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ การจัดกลุ่มแบบนี้อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า นักเรียนทุกคนสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้ หรือครูกำหนดให้นักเรียนคนใดเป็นผู้นำกลุ่ม แต่จะให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ เพื่อได้ฝึกความรับผิดชอบและทักษะต่างๆในฐานะผู้นำ

3) การให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของผู้อื่น นักเรียนที่คุ้นเคยกับการเรียนด้วยตนเองและประสบความสำเร็จมากกว่าเพื่อนฯในชั้น มักจะไม่ค่อยเห็นคุณค่าของผู้ที่อื่นไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็น ตลอดจนไม่ค่อยชื่นชมผู้อื่น ครูต้องพยายามช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นต้อง ชื่นชมผู้อื่นบ้าง แต่เป็นการชื่นชมกันในทางบวก และต้องมีความเชื่อว่าความสำเร็จของผู้อื่นก็ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของเราด้วยเช่นกัน